

Abstrakt

Ochrana slabší smluvní strany a mezinárodní právo soukromé

Tématem této disertační práce je ochrana slabší smluvní strany v kontextu určení a aplikace rozhodného práva. Disertační práce hledá zakotvení a koncepci ochrany slabší smluvní strany v Nařízení Řím I.

Práce je rozdělena na tři hlavní části. První část se zabývá východisky pro ochranu slabší smluvní strany, přičemž propojuje teoretické a hodnotové základy, na kterých ochrana slabší smluvní strany stojí, s praktickými dopady, které by mohla ignorance významně nerovného postavení některých smluvních subjektů, na společnost v závěru mít. Pro komplexní pochopení problematiky ochrany slabší smluvní strany je totiž nezbytné věnovat se také pozadí jednotlivých právních norem. Pojednání o těchto otázkách však nelze zúžit pouze na pohled mezinárodního práva soukromého. Některé instituty mezinárodního práva soukromého totiž nejsou určeny výlučně pro ochranu určitých kategorií slabších smluvních stran, ale mohou být k ochraně slabší smluvní strany použity s ohledem na pojetí slabší smluvní strany a význam její ochrany v hmotném právu (zejména občanském právu).

Druhá část představující těžiště této práce spočívá v analýze způsobů ochrany slabší smluvní strany, a to jak na obecnější metodologické úrovni, tak formou bližšího rozboru konkrétních ustanovení reprezentujících jednotlivé metody v Nařízení Řím I. Poměrně často používaným přístupem k ochraně slabší smluvní strany v mezinárodním právu soukromém, který nikterak neomezuje autonomii vůle stran, a je tak nejméně problematickým, je stanovení zvláštních kolizních norem, které budou pro slabší smluvní stranu výhodnější. Další metodou, jež je představena v této práci, je omezení autonomie vůle stran, v kontextu předmětu této práce konkrétně volby rozhodného práva. Omezení volby smluvních stran může spočívat v limitaci stran již při činění volby, typicky poskytnutím výčtu právních řádů, ze kterého si strany mohou zvolit rozhodné právo. Další možností je omezení až účinků volby práva, jejímž typickým příkladem je tzv. preferenční přístup u spotřebitelských a pracovních smluv. V závěru druhé části této práce se autorka zabývá také možností využití obecných institutů mezinárodního práva soukromého, jako je výhrada veřejného pořádku a imperativní normy.

Třetí část je logickým vyústěním předchozí detailnější analýzy a nabízí odpovědi na hlavní otázky položené v úvodu této práce. Z tohoto důvodu obsahuje tato závěrečná část tři kapitoly. První se týká koncepce a metodologie Nařízení Řím I a hodnotí výhody a nevýhody, vhodnost a efektivitu jednotlivých metod ochrany a jejich realizace v Nařízení Řím I. Druhá se

věnuje ochraně spotřebitelů, jež je zajišťována v Nařízení Řím I vícero prostředky. Disertační práce poukazuje na nejasnosti, jež právě ochranu spotřebitelů doprovázejí, a to mimo jiné i s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie z roku 2016 ve věci *Verein für Konsumenteninformation v Amazon EU Sàrl*. Třetí kapitola se zamýšlí nad tím, zda se i v Nařízení Řím I či rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie projevily tendence rozšiřovat ochranu též na slabší podnikatele.